

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Józef
Nazwisko: Czerwiński
Miejsce urodzenia: Dominików
Data urodzenia: 20-03-1927
Imię ojca: Władysław
Imię matki: Józefa
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Akta Dep. Śledczego MBP w Warszawie dotyczące sprawy przeciwko oskarżonym o współpracę z wywiadem francuskim w latach 1948-1949 na terenie Gdańska oraz dokonanie aktu sabotażu 17.07.1949 w postaci podpalenia hali produkcyjnej nr 20 w Zakładach Mechanicznych im. Karola Świerczewskiego w Elblągu (późniejszy „Zamech”). Zgodnie z materiałami zebranymi w aktach, Józef Czerwiński był oskarżony o wchodzenie w skład „siatki wywiadu francuskiego istniejącej i działającej na terenie Elbląga”. Zwerbowany w zamian za zobowiązanie do pomocy w wyjeździe do Francji. W „Raportie specjalnym” Wydz. Śledczego WUBP w Gdańsku do Dyrektora Dep. Śledczego MBP w Warszawie z 15.04.1952 stwierdzono, że w związku z brakiem dowodów na działalność w grupie śledztwo w jego sprawie zostało umorzone po 18 miesiącach. Wielokrotnie przesłuchiwany w charakterze podejrzanego. Przechodzi w licznych protokołach przesłuchań innych podejrzanych i świadków.	IPN BU 0259/597 (3999/III) t. 3-5, 7, 9-12, 14, 16, 19, 20, IPN BU 01236/1248 (1967/3) mikrofilm.	
Józef Czerwiński był objęty śledztwem prowadzonym przez Wydz. Śledczy WUBP w Gdańsku, jako podejrzany o współpracę z wywiadem francuskim. Aresztowany od 24.08.1950 do 29.04.1952. Po zakończeniu sprawy materiały złożono do archiwum pod sygn. K-5839.	Materiały o sygn. K-5839 zniszczono 28.08.1990 za protokołem brakowania akt nr 1/88. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.	
Akta nadzoru Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Gdańsku (Pr. II 766/49) w sprawie karnej prowadzonej od 19.11.1949 przeciwko osobom podejrzanym o współpracę z wywiadem francuskim. Nazwisko Józefa Czerwińskiego figuruje w wykazie więźniów sporządzonym w Gdańsku 19.10.1951, którym „upłynął okres tymczasowego aresztowania, i na których brak jest przedłużeń aresztu tymczasowego, względnie przekazania do sądu”.	IPN Gd 538/539 (1083/56/265).	

Akta sprawy karnej prowadzonej od 20.11.1949 do 21.03.1956 przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Gdańsku (Sr. 47/52), przeciwko oskarżonym o współpracę z obcym wywiadem i sabotaż. Józef Czerwiński przechodzi w oświadczeniach i protokołach przesłuchań podejrzanych w kontekście przynależności do „siatki szpiegowskiej”.

IPN Gd 425/1-5.

Materiały administracyjne Urzędu Rady Ministrów w Warszawie w sprawie przyznania zasiłku oraz udzielenia pomocy w leczeniu. 15.05.1956 Józef Czerwiński przesłał prośbę do Ministerstwa Sprawiedliwości o przyznanie odszkodowania za doznaną krzywdę w związku z niesłusznym aresztowaniem i o skierowanie na leczenie sanatoryjne. 04.05.1957 wystosował podanie do Międzyresortowej Komisji dla Spraw Pomocy Osobom Zrehabilitowanym przy Urzędzie Rady Ministrów, z prośbą o przyznanie odszkodowania. Do materiałów dołączono notatkę sporządzoną przez Wiceprokuratora Naczelnej Prokuratury Wojskowej. W notatce podano, że Józef Czerwiński został aresztowany 27.04.1950 przez Wojskową Prokuraturę Rejonową w Gdańsku pod zarzutem prowadzenia działalności szpiegowskiej na rzecz wywiadu francuskiego. 29.04.1952 postępowanie karne umorzono z braku dowodów winy. Dzień później został zwolniony z więzienia. Zgodnie z postanowieniem Międzyresortowej Komisji dla Spraw Pomocy Osobom Rehabilitowanym, Józef Czerwiński otrzymał zasiłek oraz skierowanie na leczenie.

IPN BU 660/155 (707/3/55).

Akta Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy prowadzone w sprawie odszkodowania dla Józefa Czerwińskiego. 10.01.1957 Józef Czerwiński skierował do Prokuratury Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy podanie o odszkodowanie za aresztowanie od 24.08.1950 do 30.04.1952 i za okres niezdolności do pracy od 30.04.1952 do 04.12.1952, utratę zdrowia oraz krzywdę moralną i fizyczną. 19.03.1957 Generalna Prokuratura przesłało podanie do rozpatrzenia do Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy. Postanowieniem Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy (Ż.41/57) z 31.12.1957 roszczenie Józefa Czerwińskiego o odszkodowanie zostało oddalone z powodu przedawnienia. Postanowieniem Najwyższego Sądu Wojskowego w Warszawie (Odw. Żo.12/58) z 11.03.1958 zażalenie Józefa Czerwińskiego na postanowienie Sądu Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy z 31.12.1957 pozostało bez uwzględnienia.

IPN By 190/1854.

Akta Prokuratury Wojewódzkiej w Gdańsku z lat 1990-1993 dotyczące osób represjonowanych przez Urząd Bezpieczeństwa Państwa w latach 1945-1955. W dn. 17.06.1992 Józef Czerwiński wysłał pismo do Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku z prośbą o wydanie zaświadczenia o tym, że był osobą represjonowaną w latach pięćdziesiątych i więzioną od 24.08.1950 do 30.04.1952 w związku z „głośną »sprawą elbląską«”. Zaświadczenie było niezbędne do ubiegania się o prawa kombatanckie. Na podstawie materiałów archiwalnych sporządzono notatkę stwierdzającą, że sprawa Józefa Czerwińskiego wpłynęła do Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Gdańsku z WUBP w Gdańsku i 05.09.1950 została zarejestrowana pod nr PR II 386/50. Był aresztowany od 24.08.1950 do 29.04.1952. Sprawę umorzono bez postępowania sądowego 29.04.1952. Akta przekazano do Prokuratury Pomorskiego Okręgu Wojskowego w Bydgoszczy. 30.07.1992 Prokuratura Wojewódzka w Gdańsku (Ko 83/92) wystawiła zaświadczenie o tym, że Józef Czerwiński „był aresztowany (...) z przyczyn politycznych, co wiązało się z jego walką o suwerenność i niepodległość Polski”.

IPN Gd 78/10.